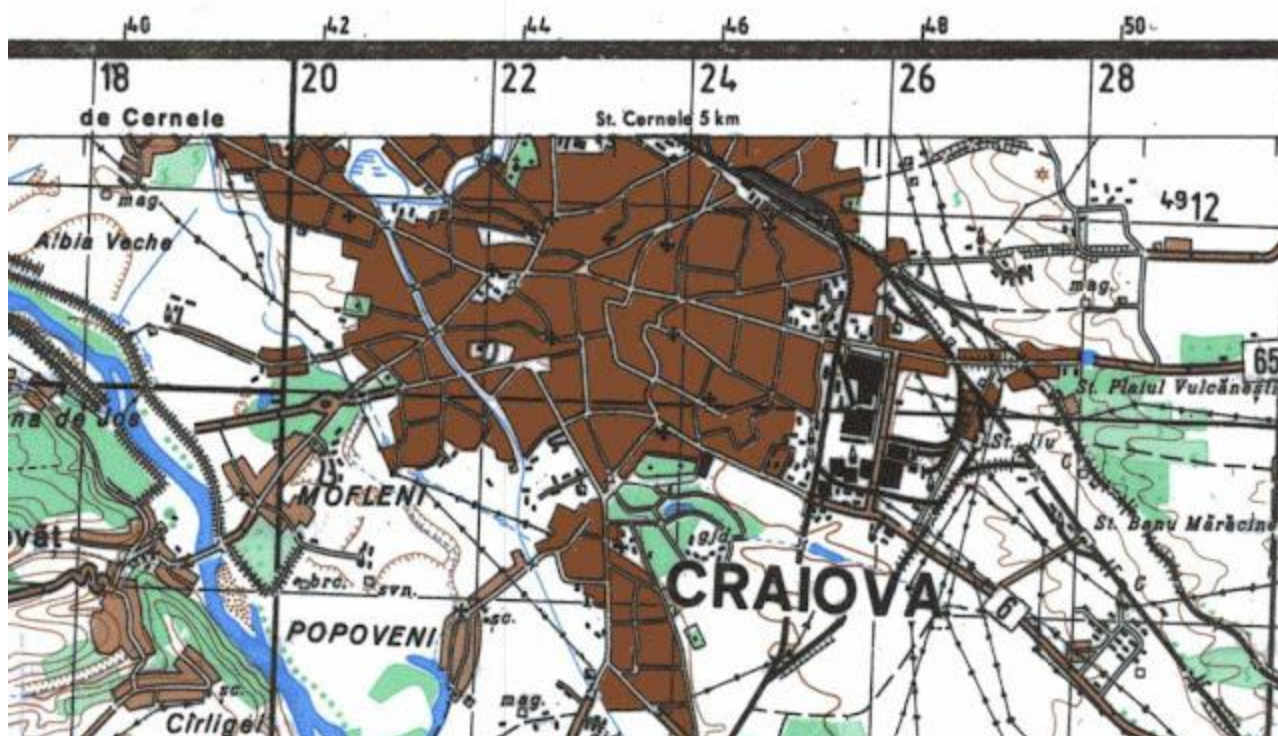

Jocuri de cuvinte – oltean

(geografie lingvistică)-fragment

Moto: „Evoluția olteanului: Nici cobilița nu l-a nfrânt, / Pe rogojină-și bea cafeaua/ Și sub căruță-a pus cățeaua,/ Ca purtătoare de cuvânt.” (Valerian Lică, „Pledoarie pentru epigramă”, aprilie 2007)

Moto: „Cu trăsături recunoscute, / Prin agerime și umor,/ Olteanu-i ca ardeii iute/ (Se bagă-n ciorba tuturor.” (Nicolae Bunduri, „Sânge de oltean”)

Craiova pe harta topografică militară la scara 1:100.000 (L-34-144, Direcția Topografică Militară, acum Agenția de Informații Geospațiale a Apărării)

Și printre olteni, cei ce utilizează frecvent perfectul simplu în vorbirea populară, timp al verbului specific doar limbilor de origine latină, nu puteau lipsi oameni de seamă din (c)arte. În domeniul sculpturii s-a remarcat **Constantin Brâncuși** (1876 la Hobița – 1957, Paris), cel ce a înnoit limbajul și viziunea plastice în sculptura contemporană, autor al singurului monument public al lui Brâncuși din București, bustului generalului medic Carol Davila, la Spitalul Militar.

A creat „Pasărea măiastră”, „Muza adormită”, „Domnișoara Pogany”. Ansamblul monumental de la Târgu-Jiu cu „Coloana (recunoștinței) fără sfârșit”, „Masa tăcerii” și „Poarta sărutului” este foarte apreciat. Statul român a refuzat să primească moștenirea lăsată de Brâncuși, atelierul revenind statului francez. De inițiativa guvernului profrancezului Cioloș cu strângerea banilor pentru a cumpăra o statuie nu mai știm nimic.

Bustul generalului Carol Davila

Tăcut la masa tăcerii

În pictură s-au remarcat Sabin Bălașa (stăpânul romantismului cosmic, dar scriitor, autor și regizor de filme de pictură animată, remarcat prin muralele care înnobilează „Sala Pașilor Pierduți” a Universității Alexandru Ioan Cuza din Iași, devenit „moldovean de origine oltean”) și Corneliu Baba (cunoscut mai ales pentru portretele sale, dar și pentru alte tipuri de tablouri și ilustrații de cărți).

Oameni remarcabili au fost și în domeniul literaturii. Gib Mihăescu (1894, Drăgășani –1935) a fost prozator, romancier și dramaturg, autor al volumelor de nuvele („Grandiflora” și „Vedenia”), al unor romane de analiză psihologică a apariției unor stări obsesive, îndeosebi erotice („Rusoaica”, „Brațul Andromedei”, „Femeia de ciocolată”, „Zilele și nopțile unui student întârziat”, „Donna Alba”). A scris și piese de teatru.

Eugen Ionescu (Eugene Ionesco) este pionierul literaturii române, franceze și universale a absurdului și membru al Academiei Franceze. A scris „Cântăreața cheală” (vedeți și varianta franceză „La Cantatrice Chauve” la Théâtre de l'Excelsior), „Delir în doi... în trei, în câți vrei” ș.a.

Marin Sorescu (1936, Bulzești, Dolj - 1996), „scriitorul neînțeleș” după unii, a fost poet, dramaturg, prozator, eseist și traducător, membru titular al Academiei Române (Dacă nu cer prea mult). Publică numeroase volume („Tușiți”, „Suflete, bun la toate”, „La liliaci” – în 4 volume, ș.a.), dar 15 volume au rămas în manuscris. Operele lui au fost traduse în peste 20 de țări, totalizând peste 60 de cărți apărute în străinătate. Avea un stil ironic, degajat, ludic (vezi cercul). Multe dintre volumele sale sunt dedicate celor mici.

Piesele de teatru au tematica teatrului poetic-parabolic, cu trilogia „Setea Muntelui de sare”, cu piesele Iona (aici la salina Turda, 2014), Paracliserul și Matca, a teatrului modern („Există nervi”), a teatrului istoric („A treia țeapă”) sau cea comică („Răceala”, „Vărul Shakespeare”). Proza este viguroasă și sarcastică („Viziunea vizuinii”, „Trei dinți din față” etc.). A fost și pictor. Apolitic, după 1989, a fost ministru al culturii în cabinetul condus de Nicolae Văcăroiu (1993 - 1995), cel incorect poreclit Vodcăroiu, că nu avea voie să bea alcool! Dar sunt și alți scriitori cu părinți olteni, remarcabil descriind oltenii Tudor Arghezi (pseudonim, adevăratul nume fiind Ion Nae Theodorescu).

Aflăm dintr-o scrisoare a lui Arghezi, cu tată oltean din Gorj, cum se creionează o imagine într-un album al trecutului Olteniei. Sunt însemnările poetului baudelairianist din 21 mai 1960, despre „oltenii săi”. „Plecați de pui de boboci, de prin Gorj cu cobilița în spinare, câte unul, câte doi, câte cinci, câte zece, frați, veri s-au pomenit cu cătunul întreg la București, întâi cam cruciți de cășile mari, cu care, dezghețați și isteți, s-au deprins repede ca și cu cartea și condeiul, din care nu mai gustaseră până atunci.

Ei soseau cu desagii, cu mălaiul, cu brânza, cu ceaunul și pirostiile lor, cu câinele din bătătură, își alegeau într-o mahala o gazdă, unde, claie peste grămadă, înjghebând, în dorul de casă, o fărâmă de mică patrie provizorie, trăiau laolaltă cum se spune în «colectiv».

Pe străzile Bucureștiului, unde strigau în gura mare, și uneori în versuri, zarzavaturile și ouăle, oltenii erau știuți cu numele de precupeți. Am cunoscut o franțuzoaică, profesoară de geografie, care împărțea România în trei principate: La Moldavie, la Muntenie et la Precoupatzie.

Taică-meu se aduna cu oltenii lui, deveniți negustori sau funcționari de bancă, duminica, dinaintea cafenelii din Pitești, și fiecare din ei, oprindu-se după o sorbitură de cafea, după o înghițitură de țuică, se minuna de realitatea oltenească, zicând și repetând: «Dumnezeu să-l ierte: Mă, dar mulți sîntără Oltenii!».

La Calafat, în războiul din 1877 (de care scriserăm și noi mai sus, n.n.), pitiți pe după fiertura de fasole, oștenii olteni, primind ghiulelele tunurilor turcești, de peste drum, de la Vidin răspundeau mai mult cu protestarea verbală decât cu artilerie, pe care n-au îndrăgit-o niciodată. «Mai starăți, mă, cu porumbele, că-mi răsturnați oala cu făsui». S-a văzut de ce sunt în stare Oltenii noștri după ce li s-a dat drumul la învățătură“.

Certitudinea acestui din urmă lucru se regăsește și într-o altă scriere, de această dată a lui M. Theodorian Carada, nepotul marelui economist Eugeniu Carada (1836, Craiova – 1910). „Socotiți buni precupeți și buni numai la cobilița cu coșuri, oltenii le-au dat boierilor din București o învățătură de minte! Pe neașteptate, în vreo 30 de ani, ei au fost găsiți instalați la toate răscrucile de competență și toate profesiile intelectuale s-au resimțit numaimai de prezența juveților în ele. De unde-i D-l Director? Din Gorj. Originea dumată, domnule profesor? Doljul, Romanații, Mehedinții... Toată Oltenia. Era ridicare, nouă, a oamenilor de pe vatra vechii Băanii oltene, luminată mereu de flacăra vie a Craiovei“. V-ați lămurit?

Călătoriile făcute pe meleagurile părinților și ale strămoșilor de către Tudor Arghezi nu au fost simple popasuri. Vechile amintiri oltenești au fost încredințate Ramurilor sub titulatura „Banatul Craiovei“, constituind astăzi adevărate tablouri în cuvinte, care permit chiar și geografului lingvist să găsească informații prețioase, condeiul scriitorului surprinzând o feerie de forme și culori, de sunete și mișcări debordând fascinante, originale reverii emoționale.

Dar să lăsăm mintea să zburde printre rânduri, iar pensula tabloului să contureze imagini mirifice: „Însuși porumbul, care pare pretutindeni la fel, crește nou și culoarea generală a ținutului cere pictorului altă paletă. Se vede nuanța și în covoarele Olteniei: alt albastru, alt verde și un roșu vișiniu. Doina Oltului cu triluri atât de categoric individuale se asociază cu priveliștea exotică și n-ar fi putut ieși dintr-alt colț de țară. Am văzut în străinătate oltenii noștri la studii, plângând pe fluierul adus cu ei, fiindcă zăreau în amintire cântând imensa revărsare a Oltului și Oltețului, care-i cea mai vastă frumusețe de închipuit. Inspirată parcă de miile de pâraie împletite într-o horbotă de ape (dantelă, și hórbotă, órbotă, din polonezul forbot, n.n.), pe întinderea gălbuie dintre două orizonturi, Olteanca frânge, cu bună știință, linia și încrucișerile normale dintre urzeală și țesutul covoarelor ei, dezechilibrând rigiditatea motivului, construit de obicei pe orizontale, paralel, și dând izvoadelor elasticitatea curbei și covorului o moale ondulare...

Am trecut o dată Oltul după retragerea apelor... Nu mai știu câte ore am pus căruța să străbată marea pustietate nisipoasă, întreruptă de râuri și fire de apă, așternută pe un prund fără sfârșit (din slavonul prondŭ, n.n.), ca un năvod de argint și oglinzi. Mi-a plăcut atât de mult călătoria încât mi-a rămas, după mâhnirea că s-a sfârșit și că a durat câteva luni, numai de firimături de unde și de palide catifele de nămoluri, un basm în amintire, amplificat cu amăgirea voită a unei eternități... De atunci, Oltul, ca într-o credință păgână, face parte din religia mea ascunsă“.

Condeiul se oprește din scris, căci cerneala s-a terminat, și se așează frumos în toc pentru a-și odihni, derulând în liniște imaginile creionate, penița. A scris povești frumoase despre acest colț de lume și știe că mâine va fi ridicat din nou pentru a spune alte și alte istorii și a

descrie alte peisaje cu alți oameni mai buni și mai frumoși. După cei 30 de ani de după 1989, anul când au fost trimiși olteni cu bâte la Timișoara, dar ăștia, după ce au văzut situația reală s-au întors rapid la Craiova, s-ar mai putea scrie ceva? Despre vinurile de pe acolo am scris și noi. Să sărim la tehnică!

Ca doctor inginer și autor de inovații și invenții, nu pot să nu amintesc de Petrache Poenaru (1799, Benești, Vâlcea –1875), cel ce studiază filologia și politehnica la Paris, pedagog, inventator, inginer și matematician, membru al Academiei Române. Brevetează primul toc rezervor din lume, mai întâi la Viena, apoi la Paris (brevet 3208, din 25 mai 1827), cu titlul „Condeiful portăreț fără sfârșit, alimentându-se însuși cu cerneală”.

Ștefan Odobleja (1902, Valea Izvorului, Mehedinți –1978), filosof, medic militar și scriitor, este precursorul mondial al ciberneticii generalizate pe care a denumit-o „psihologia consonantistă”. Iar George (Gogu) Constantinescu, cu peste 300 de brevete de invenție, înregistrate și omologate în SUA, Danemarca, Elveția, Austria Germania, Marea Britanie, Franța, dar și România, descoperă în 1912 „Teoria Sonicității”, pe care o fundamentează teoretic în 1918.

În arta teatrală și cinematografică s-au remarcat și numeroși olteni. Jean Negulesco, de fapt Ioan Negulescu (1900, Craiova –1993, Marbella, Spania), a fost și pictor, regizor de film, scenarist și producător.

Sergiu Florin Nicolaescu (1930, Târgu-Jiu – 2013), care uneori se dădea timișorean după locul studiilor, a fost regizor, scenarist, actor și, după 1989, politician. Ceea ce probabil nu știți, e că la îngrămădeala din decembrie 1989, el și câțiva actori au ieșit în public cu sarcini de la propaganda partidului comunist român, dar dacă tot au fost pe-acolo, la schimarea macazului și-au zis „de ce nu și noi?” Și le-a ieșit! Vedeti și revedeti și acum mega-producții istorice ca „Dacii” și „Mihai Viteazul”, dar și seria de filme polițiste centrate în jurul personajului fictiv comisarul Moldovan. Oricât îl înjură unii, este cel mai prolific și mai vizionat regizor român din toate timpurile, cu 54 filme, plus 27 coproducții și peste 1 miliard de spectatori. Nord-coreenii îl știau în 1989 mai bine ca pe Ceaușescu, că toți îi văzuseră filmele!

Geo Saizescu (1932, Prisăceaua, Mehedinți – 2013), regizor și actor, a fondat Studioul de Film TV (vezi „Păcală”). Iar Amza Pellea din Băilești, Dolj (1931- 1983), simpaticul și popularul „Nea Mărin”, era un talentat actor de teatru și film. A avut roluri din numeroase filme („Tudor”, „Răscoala”, „Haiducii”, „Dacii”, „Columna”, „Mihai Viteazul”, „Neamul Șoimăreștilor” „Atunci i-am condamnat pe toți la moarte”, „Ultimul cartuș”, „Un comisar acuză”, „Osînda”, „Nemuritorii”, „Pentru patrie”, „Revanșa”, „Ecaterina Teodoroiu”, „Nea Mărin miliardar”, „Capcana mercenarilor” ș.a.), roluri în piese de teatru ca „Secunda 58”, „Somnoroasa aventură”, „Fântâna turmelor”, de Calderon, Horațiu din „Hamlet”, Platonov din „Un Hamlet de provincie”, de Cehov, „Medic fără voie” ș.a. A fost și profesor la IATC (UNATC).

Uite că pe aici au fost și politicieni de valoare, că e păcat să o botezăm așa pe peremista Olguța Vasilescu sau pe consortul ei. De Nicolae Titulescu (1882, Craiova –1941, Cannes), diplomat, jurist, profesor și om politic, în repetate rânduri ministru al afacerilor străine, ministru plenipotențiar, membru titular (din 1935) al Academiei Române, fost președinte al Ligii Națiunilor nu trebuie să spunem decât că e păcat că a fost botezat Ponta de către nașul Adrian Năstase ca „micul Titulescu”. Ne pare rău! Cum care Ponta? Ginerile popii din

Timișoara, secretarul (general) personal al prim-ministrului fără miniștri, bănățeanul Grindeanu.

Ca iubitor de muzică de orice fel, dar și care „halesc bobite”, adică note de-alea spânzurate pe portativ, amintesc de câteva personalități din domeniu. Elena Todorini (1857, Craiova – 1926) a fost mezzo-soprană și soprană care a cântat pe scenele mari ale lumii. Dan Iordăchescu (1930, Vânju Mare, județul Mehedinți - 2015) a fost bariton. A întreprins 262 de turnee internaționale în 61 de țări, în circa 1100 spectacole de operă în 45 de roluri importante („Traviata” de Verdi). A fost profesor universitar la Academia de Muzică din București.

Leontina Văduva (născută Ciobanu 1960, Roșiile, Vâlcea) este soprană stabilită în Franța, fiica Mariei Ciobanu (Quel guardo il cavaliere din „Don Pasquale” de Donizetti).

Trecând la folclor, îi pomenim pe mai mulți. Maria Lătărețu (1911, Bălcești, Gorj – 1972), privighetoarea Gorjului, Ella Fitzgerald a României, a fost mare cântăreață de muzică populară și lăutărească. Repertoriul său însumează aproximativ 1.000 de cântece, din care 104 sunt creații personale. Aici o puteți vedea și asculta cu un mixaj.

Și vă invit să-i ascultați, reprezentativi pentru zonele folclorice din care provin, pe Steliana Sima (colaj), răposatul Petrică Mătu-Stoian (mixaj), Constantin Enceanu (cele mai frumoase melodii), Maria Dragomiroiu (medalion folcloric), Constantin Lătărețu (mixaj) și Niculina Stoican (cele mai frumoase melodii).

L-am lăsat la urmă pe Tudor Gheorghe (n. 1945, Podari, Dolj), cântăreț, compozitor și actor. A realizat numeroase albume, dar cariera sa a devenit fulminantă după 1989. Din 1969, anul primului recital și până în prezent, Tudor Gheorghe a realizat zeci de spectacole de muzică și poezie. În cinstea Centenarului Marii Uniri, Tudor Gheorghe a lansat în 2018 „Marșul Unirii”, contrazicându-l pe un președinte al asociației de locatari de la un bloc, cel care, pas cu pas, a spus succesiv, în două zile, ba că noi și cei de peste Prut suntem două națiuni, ba că suntem două popoare..., nespecificând nimic de pactul Ribentrop-Molotov din 23 august 1938. Dar să îl ascultăm pe Tudor Gheorghe la o petrecere cu taraf! Și să știți că nu trăiește degeaba, noi toți, cei aduși în situația de acum de cei în pulovere din decembrie 1989, nu ascultăm DEGEABA....

Și cum am procedat ca de fiecare dată, trecem în revistă și câțiva epigramiști olteni sau care se iau de Oltenia și de olteni. Începem cu ardeleanul Nicolae Bunduri, care definește excelent sângele de oltean și nu îl contrazic (Cu trăsături recunoscute,/ Prin agerime și umor,/ Olteanu-i ca ardeul iute/ (Se bagă-n ciorba tuturor).

Iar criticii care nu sunt bine documentați sunt aspru criticați, așa cum l-a împuns Octav Sargețiu în „Zece ani de epigramă”, 1979, pe Ov. Crohmălniceanu care l-a încadrat pe N. Crevedia la scriitorii olteni, omul fiind din Crevedia Mare, Giurgiu (Propui să-mi iei în seamă sfatul,/ De-a face țândări erezia/ Că el e doar cu poezia/ Și ceilalți sunt cu zarzavatul!).

Olteanul Dan Căpruciu, născut în 1935 la Craiova, cu sonete epigramatice și epigrame oarecum sonate se declara în 2011 fiu al Olteniei francofone (Neocrotit fusei de-Athena,/ M-au cercetat ca pe-un candriu,/ C-am vrut să fac olteană Sena,/ Ca afluent francez la Jiu...). Nu mă miră nimic, dar omul e mai motivat decât bulgarii de la o azvârlitură de băț peste Dunăre, care se declară francofoni.

Și pe un oltean îl poți înjura de mamă, dar nu cumva să te iei de muierea lui și nu prea înțeleg cine e Maria pentru același oltean Dan Căpruciu și la ce se referă când face aluzie de ieșirea olteanului în lume (Dorind ca peste Olt să meargă/ Simți olteanul tragedia,/ Căci lumea este mult mai largă/ Decât Măria...), neprecizând la ce se referă lărgimea. Încriptate chestii...

Și nu mă referii degeaba la mamă, că nu fui surprins de cele declarate de Alexandru Clenciu în 2000, chiar anul morții sale (Oltenească: La noi, oltenii, bag de seamă,/ Că nou-născutul orișicui/ Învață-ntâi cuvântul „mamă”/ Și dup-aceea... „mama lui!”). Ce ți-e și cu oltenismele astea! Ba pardon, cum naiba de începe Clenciu ăsta cu „la noi oltenii”, când el e dobrogean din Negru Vodă, conjudețean cu tatăl lui Băsecu, ofițer tanchist, dar politruc?

Și Mircea Ionescu-Quintus defini prin 2007 o combinație „oltenească” (Foaie verde măghiran,/ Ea din Balș, el din Sudan,/ Că nici nu trecu un an/ Și-l făcu muica oltean). Păi ce să faci, domnule, biata olteancă, dacă medicii noștri își iau zborul spre vest și medicul sudanez se sudează bine cu olteanca?

Și să scrii despre epigramiști, nu poți să nu scrii despre olteanul râmnician vâlcean Nichi Ursei născut în Stoilești, Vâlcea, președintele Clubului Umoriștilor Vâlceni și inițiatorul festivalului național de umor „Povestea Vorbei” de la Râmnicu Vâlcea, cel care scrie eigrame „de când se știe”. Epigramele sunt de succes, „pastile” cu poante inteligente și pline de haz. A primit numeroase premii sau a fost „membru al juriilor” la numeroase festivaluri, inclusiv la festivalul „Oltenii și restul lumii” de la Slatina, la care a reușit să câștige aproape în fiecare an câte un trofeu.

Și vru vâlceanul să ajungă la Chișinău, fiind invitat de multe ori, dar nu știu cum se va descurca cu cei de acolo, de care zice președintele meu de bloc că sunt ba din altă națiune, ba în ziua următoare că sunt din alt popor. Îl susține pe Ribentrop? Îi susține pe Pitin și pe Zelenski?

Satirizează epigramistul oltean: soacrele (Fu visul cel mai fericit!/ Sosise soacra pe la noi/ Și se făcea că a venit/ Să-și ceară fata înapoi; eu aș fi scris „Să-și ceară piatra înapoi”, n.n.); generozitatea oltenească (Privesc oltenii, generoși,/ Căsuța-mi practică, utilă/ Și nici nu sunt invidioși.../ Majoritatea stau în vilă!); firea olteanului (Olteanul și păpușa gonflabilă: Olteanul, fire păcătoasă,/ Luă gonflabilă în casă/ Și n-a spus că l-ar satisface,/ Dar nu e ca olteanca: Tace!), că nu aflai dacă s-a luat și de Firea noastră, a bucureștenilor; noua incultură capitalistă (Olteanul navetist: Olteanu-n tren este ca râia,/ Dar vorba lui o să vă placă,/ El merge doar cu clasa-ntâia.../ Pe-a doua n-a mai vrut s-o facă!); politica [(Apropo de „Jos Guvernul!": Sloganul ăsta vechi, eternul,/ Să nu-l aud, precum am spus,/ La ce să răsturnați Guvernul/ Când toate sunt cu fundu-n sus!?) sau (La vot: Împiedicându-mă de-o treaptă,/ Mi-am pus în ipsos mâna dreaptă/ Și, neslujindu-mă, nătânga,/ În turul doi, votai cu... stânga)]. Să-l asculte la votările din 2024 pesediștii și liberalii olteni?

Se mai ia olteanul de viciile umane [(Mărturisire: Tutunul, da, mă ispitește,/ Cel românesc pe primul plan,/ Pe care să-l fumez, firește,/ Ca... cetățean american!), (Emancipare rurală: Au toți mașini, unii palat,/ Au video, televizoare:/ Nu mai găsești săraci în sat/ Dar nici... mireasă fată mare.)], tranziția și sărăcia oricărui român (Obiceiul nu și-l pierde/ Iese des la „iarbă verde”/ Și-ar putea să mai trăiască/ De s-ar învăța să... pască!).

Are și teorii despre geneză (Sunt ipoteze – 'ntortochete,/ Dar nu-i nici una mai de soi,/ Doar Darwin cred c-avea dreptate:/ Prea-mi zice soața... maimuțoi!), are pretenții modeste (Minulesciană: Nu-ți cer nimic, dar cel puțin discern/ Ce-ar trebui să-ți cer mai insistent:/ Dă-mi bogăția celor din Guvern/ Și somnul unora din Parlament) sau regrete târzii (Acum când viața mi s-a scurs,/ În cimitir iau locu-n fine./ Păcat că nu s-a dat concurs,/ Erau... destui mai „buni” ca mine). Poate că și lui i se adresează Petru Chira când evocă epigramiștii olteni (Maeștrilor în poante fauri,/ Plini de talent și de rutină,/ De ce vă tot culcați pe lauri,/ Că doar aveți și rogojină?!). Uite că și rogojina asta se zice că e împrumutată (na, drăcie, în DEX scrie că se trage din bulgarul rogojina – рогожина), dar prietenul vasiliev îmi spune că nu au acest cuvânt în bulgară, dar cu studii la Moscova, știe că rușii au un asemenea cuvânt, pe care l-am găsit și eu (curioșii click AICI)!

Ba trebuie să fim la curent și cu alianțele militare și politice. Virgil Petcu văzu relația oltenilor în Uniunea Europeană (- Cu UE, n-o s-avem belele,/ Zicea un oltenaș cu haz,/ Dar vrem pe steag, în loc de stele,/ Să fie pus un snop de praz!), Ion Brâncuși observă autoadaptarea pentru NATO (El din Harghita, ea olteancă,/ Făr' de subvenții, pe o bancă,/ În nouă luni și fără chin/ Făcură un Pușcaș Marin), iar Corneliu Berbente ne explică ce e o societate mixtă (Societate mixtă ești/ Când știi s-alături, oltenește,/ Pe cei ce-o-ntorc ca la Ploiești/ Cu cel ce-o șterge englezește!).

În UE sau în afara UE (cum deveniră englezii la sfârșitul lui octombrie 2019), prazul rămâne leguma simbol a oltenilor, așa cum ne declara și Ioan Miclescu când pleda pentru epigramă la admiterea în UE în 2007, dezvăluind secretul oltenilor (Poposească-i chiar sub scară,/ Nu-i doboară el, necazul,/ Și nici munca nu-i doboară,/ Că-i menține-n formă... prazul!). Marius Robu justifica într-o hexagramă iuțea oltenească (Sunt oltean și fug de greu/ Când presimt venind necazul,/ morcovul din fundul meu/ E mai mare decât prazul.../ Dar nu mărimea contează/ Ci iuțea deranjează!).

Cu sau fără praz ca simbol, olteanuL e băiat bun, cum se zice și în imnul oltenilor (cînse ia cu mine bine/ îi dau haina de pe mine), dacă deja nu a dat-o, după cum zise și Ioan Miclescu, definind sufletul de oltean (De e moșneag sau tinerel,/ Ce suflet mare?/ Îți dă și haina de pe el/ Dac-o mai are).

Ca vechi militar, apestist, cu alergatul după grade în armată fui de acord cu Constantin Enescu, cel ce caracteriza relația olteni-armată, dar nu mai cazul în prezent, că nu prea mai există armată cum a fost, că bogățiile sunt deja date altora, ce naiba să mai apărăm și de cine, plaurii din deltă de resturi de drone, că cele mai importante grade pentru olteni erau de caporal și de sergent, când puteau freca „bibanii”, fără știrea noastră, a ofițerilor! Nu prea se luptau colegii mei olteni pentru grade necâștigate cu sudoare (Având sânge de oltean,/ Fu în armie oștean/ Și dorea, ca un „șacal”,/ Mic baston... de Mareșal...).

Ioan Fârte făcu clasificări, susținând că există doar olteni și... restul lumii (La sud de munți, concetățeni,/ Cu Jiul și-Oltul stând pe flancuri,/ Se află-acolo mulți olteni.../ Dar și mai mulți se află-n bancuri!). Gata, lăsați oltenii, că și Georgeta Tretelnițchi ne lămuri cum contraatacă oltenii (Pe oltean să-l lași în pace/ Că de-l superi, chiar nițel,/ N-ai tu atâtea cojoace/ Câte ace are el!).

Concluzionând, oltenii sunt buni români și pot fi întâlniți în toată țara, ba și pe alte meleaguri. Și ei au nevoie de descentralizare, dar tot atât câtă vor și cei din Covasna și Harghita, adică neetnică. Și, după cum știu eu, oltencele sunt aprige și ele vor mai mult promovarea oltenilor, decât oltenii înșiși! Parol!

Și să vă dezvălui un secret: în liceul militar din Câmpulung-Moldovenesc, deși eram din Argeș, de fapt muscelan, eram poreclit „olteanul”, deoarece eram prieten cu colegii olteni Jianu, exmatriculat din liceu, cu tată „chiabur”, dar care a urmat apoi Academia de Poliție, Ghiță Florea, viitor genist, Constantin Florea coleg în școala de artilerie și rachete, rămas în școală ca profesor pentru tragerile artileriei și topografie, Florică Gheorghe, primul general din clasa noastră, eu fiind al doilea, primul șef al Gărzii Financiare după revoluție, toți dispăruți, fie-le țărâna ușoară și cu Făiniș Mircea, colonel radiolocatorist pensionar cu baston, care s-a stabilit lângă Râmnicu Vâlcea!

Și tot radiolocatorist a fost și Mișu Băltărețu, dar era bucureștean, repartizat la stația de radiolocație de lângă Vișeu și a rămas însurat pe acolo. Mișu a fost șeful clasei noastre! Și la clasa vecină F a fost un alt radiolocatorist, Decsei Nicolae, aflând ulterior că e evreu și că s-a născut într-un lagăr din Transnistria acum însurat prin Satu Mare, colonel în retragere, fost șef al comunității evreiești din județ, care a venit la întâlnirea de 60 de ani.

Un liceu militar de excepție, fără gard împrejmuit, unde am învățat matematică de 10 și unde profesorul Paul Leu, acum „scriitor pe două continente”, s-a prins că îmi plac jocurile de cuvinte și m-a inițiat în lingvistică! Și în 2022 am sărbătorit 60 de ani de la absolvire!

Am avut un comandant oltean, colonelul ing. Țibru, directorul centrului de cercetări unde am fost repartizat ca inginer militar și unde am obținut prin concurs toate gradele de cercetare posibile. Avusesem un profesor de teoria erorilor, excelent matematician, colonelul profesor universitar dr. Struțu. Și coleg cu el de liceu fusese un doctor neunatolog, Balaban, oltean, șef de secție la maternitatea din Arad. Era la două case de socrii mei, pe strada Eminescu. În 1967, ofițer ineuan, eram cu Viorica la Arad la socri, gata să nască. Era în maternitate. Stăteam de vorbă în curtea casei din Arad, unde medicului i se spăla mașina. Soția fusese internată de domnia sa și a primit acasă un telefon că e gata să nască Viorica. A cerut o bicicletă și a mers la spital 800 de metri și după multe ore de efort, cu complicații, Viorica a născut asistată de domnia sa pe fiul nostru Călin-Daniel, declarat ardelean, acum și belgian, de fapt flamand după soția Isabelle!

Ce e interesant e că doctorul Balaban mi se lăuda că a fost trimis acolo să-i pacifice pe unguri, fiind trimis de Mihai Viteazu(l). Și a pacificat mulți unguri, asistându-le soțiile la naștere.... Și cu tot Mihai Viteazu lui, fiica sa s-a căsătorit cu un căpitan medic militar ungur, excelent profesionist!

Să fiți iubiți!

Constantin NIȚU

- 1) „Amintirile noastre sunt singurul paradis din care nu putem fi izgoniți.” Jean Paul Richte;
- 2) „Dacă-ți ștergi amintirile, e lege: praful se alege!...” Ananie Gagniuc

<http://webdidacticanova.blogspot.ro/>

<https://cronopedia.ning.com/members/NituConstantin>

nitu.constantin@yahoo.com